

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ
และการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาด
กรณีศึกษาหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต*

Exploratory Factor Analysis and Evaluation of Beach
Efficiency Management. A Case Study of Patong Beach, Phuket Province

¹ดารณี พลอยจัน และ ไพฑูรย์ มนต์พานทอง

¹Darane Ployjun and Paitoon Monpanthong

คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Tourism Management, National Institute of Development Administration, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: daraneeploy1@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการจัดการชายหาดป่าตอง และ 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตอง การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 30 คน คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการเลือกแบบเจาะจง คือเจาะจงเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังชายหาดป่าตองขณะทำการเก็บข้อมูล เครื่องมือการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 200 คนและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 200 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลักด้วยวิธี Principal Components Analysis และเลือกวิธีการหมุนแกน Varimax

ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการจัดการชายหาดป่าตองสามารถจัดองค์ประกอบประสิทธิภาพการจัดการชายหาดได้ 6 องค์ประกอบจากทั้งหมด 39 ตัวแปร ได้แก่ ด้านกายภาพชายหาด ด้านการแบ่งเขต ด้านผู้ประกอบการ ด้านความปลอดภัยและสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสุขอนามัย 2) ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการในแต่ละองค์ประกอบพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการชายหาดสูงสุด ได้แก่ ความกว้างของชายหาด ความเหมาะสมของการให้บริการของสถานบันเทิง ปริมาณร้านอาหาร ความเหมาะสมของการให้บริการกิจกรรมทางน้ำ ความใสของน้ำทะเล ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องอาบน้ำและห้องน้ำสาธารณะ ด้านที่มีประสิทธิภาพการจัดการต่ำที่สุด ได้แก่ ความสะอาด ความปลอดภัยของถนน ความเหมาะสมของราคา จำนวนที่จอดรถสาธารณะ การจราจร

*Received October 22, 2020; Revised November, 2020; Accepted December 7, 2020

และ ความสะอาดของห้องอาบน้ำสาธารณะ โดยผลการศึกษานำไปประยุกต์ใช้เพื่อวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวได้ในอนาคต

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ; การจัดการชายหาด; การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ; หาดป่าตอง

Abstract

The research article consisted of the following objectives: (1) to conduct the exploratory factor analysis of Patong beach management; and 2) to evaluate the efficiency of Patong beach management. The study used a mixed-methods approach. The qualitative approach included 30 Thai and foreign tourists who were chosen using purposive sampling, i.e. tourists who visited Patong Beach while the data were being collected. The research instrument was an interview form. The qualitative data were analyzed by content analysis. The quantitative approach included 200 Thai tourists and 300 foreign tourists who were selected using quota sampling. The research instrument was a questionnaire. The obtained data were analyzed by using descriptive statistics while the exploratory factor analysis used principal component analysis and Varimax rotation technique.

From the study, the following results are found: (1) The exploratory factor analysis of Patong beach management consists of 6 components from 39 variables which are physical beach, zoning, entrepreneurs, safety and conditions contributing to tourism, environment, and hygiene; (2) From the evaluation of management efficiency, the following components found to have the highest level of management efficiency: beach width, the suitability of the service provided by nightclubs, the amount of restaurants, the suitability of water activities, the water visibility (at sea), the sufficiency and preparedness of bathrooms and public toilets. The components with the lowest level of management efficiency are: hygiene, road safety, suitable pricing, the amount of public parking, traffic, and the cleanliness of public bathrooms. The research results can be used to plan tourism management in the future.

Keywords: Efficiency; Beach Management; Exploratory Factor Analysis; Patong Beach

บทนำ

ชายหาด เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางระบบนิเวศและมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ชายหาดก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจมหาศาลจากการท่องเที่ยว และสร้างรายได้หลักให้กับหลายประเทศ รวมทั้งเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญทั้งทางด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศ สำหรับในประเทศไทย ชายหาดถือเป็นทรัพยากรหลักทางการท่องเที่ยวเนื่องจากมีความสวยงาม หลายชายหาดมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

โดยพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทยจำนวนมากมีวัตถุประสงค์การเดินทางเพื่อมาชมความงามทางทะเล หรือ Sea Sand Sun ซึ่งเป็นจุดขายหลักของการท่องเที่ยวของไทย จึงอาจกล่าวได้ว่าเป้าหมายหลักทางการท่องเที่ยวในประเทศไทยคือ “การท่องเที่ยวชายหาด” หรือ “Beach Destination” โดยเฉพาะอย่างยิ่งชายหาดในภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวชายหาดมากที่สุด และพบว่าชายหาดที่เป็นแหล่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดมากที่สุดของประเทศคือ หาดป่าตอง (The Office of National Economic and Social Development Board, 2011) เนื่องจากเป็นชายหาดป่าตองเป็นชายหาดที่สวยงาม มีกิจกรรมทางน้ำที่หลากหลายและกิจกรรมย่านสถานบันเทิงที่โด่งดังและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก ชายหาดป่าตองจึงกลายเป็นสินค้าสำคัญทางการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

ด้วยความเจริญของชายหาดป่าตองและปริมาณความต้องการทำกิจกรรมในหาดป่าตองที่เพิ่มมากขึ้นแบบก้าวกระโดด จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่บนชายหาดและเกิดผลกระทบต่อทั้งเศรษฐกิจชุมชน สิ่งแวดล้อมและสังคม เช่น เกิดปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น เกิดกลิ่นจากขยะ เกิดน้ำเสียไหลลงสู่ทะเล เกิดมลภาวะทางเสียงเนื่องจากชายหาดป่าตองเป็นแหล่งท่องเที่ยวยามค่ำคืนซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวหรือ เกิดค่าครองชีพสูง เป็นต้น ชายหาดจึงจำเป็นต้องมีการจัดการโดยคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น คุณภาพความใสของน้ำทะเล ความปลอดภัยของพื้นทรายในการทำกิจกรรมชายหาด สิ่งอำนวยความสะดวกความปลอดภัยทั้งทางบกและทางน้ำ เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ชายหาด ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวและการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยว (Schuhmann, 2012) โดยจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการชายหาดป่าตองเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือสร้างประสบการณ์ที่ดีให้ผู้ใช้ชายหาดนั้น พบว่า การจัดการชายหาดมีเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดการชายหาดแตกต่างกันออกไป เช่น การประเมินเพื่อวัดประสบการณ์ของผู้ใช้หาด การประเมินประสิทธิภาพการจัดการโดยส่งผลกระทบต่อทางเลือกชายหาดสำหรับการพักผ่อนในวันหยุด (Khattabi, Williams, and Ergin, 2009; Micallef, Williams, Radic, and Ergin, 2004) เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการจัดการชายหาดป่าตองและประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตอง เนื่องจากจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดการชายหาดเป็นประเด็นเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ (Micallef, Williams, and Gallego Fernandez, 2011) การจัดภูมิทัศน์ชายหาด (Ergin, Williams, and Micallef, 2006) การจัดการชายหาดเพื่อป้องกันแนวชายฝั่ง (Ativitavas, 2005) เป็นต้น ซึ่งไม่ได้เป็นเกณฑ์ที่มาจากความต้องการของผู้ใช้ชายหาดโดยตรง ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งนำเสนอองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการชายหาดและศึกษาประสิทธิภาพการจัดการชายหาดเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้หาด และสามารถนำประโยชน์ที่ได้จากผลการศึกษาไปวางแผนจัดการชายหาดเพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้จึงเลือกศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวชายหาดคือ หาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ตามที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจากเป็นชายหาดที่มีชื่อเสียง และเป็นชายหาดที่สร้างรายได้ต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการจัดการชายหาดป่าตอง
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพคือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 30 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกแบบเจาะจงคือเจาะจงเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังชายหาดป่าตองขณะทำการเก็บข้อมูล

1.2 เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพคือแบบสัมภาษณ์ มีการตรวจสอบเครื่องมือโดยการนำแบบสัมภาษณ์ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำ

1.3 การรวบรวมข้อมูล มีการขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างในการบันทึกเสียง ถอดข้อความ เรียบเรียง และตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยการตรวจสอบสามเส้า (Guba & Lincoln, 1989) จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตปี พ.ศ. 2562 ซึ่งมีจำนวน 4,725,543 คน (Phuket Province Statistical Office, 2019) แทนค่าในสูตรของ Yamane (1973) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวไทย 200 คนและนักท่องเที่ยวต่างชาติ 200 คน โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังชายหาดป่าตองในขณะที่ทำการเก็บข้อมูลเท่านั้นและต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวในหาดป่าตอง

2.2 การสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ได้ออกแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยทั้งสองข้อ ประกอบด้วย แบบสอบถามทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งตัวแปรในแบบสอบถามได้มาจากการสกัดตัวแปรที่สำคัญด้านต่าง ๆ จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตอง โดยข้อคำถามมีทั้งหมดจำนวน 39 ข้อ เป็นแบบสอบถามปลายปิดจาก 6 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 6 ระดับจากมากที่สุดคือ มีระดับประสิทธิภาพมากที่สุดจนถึงระดับต่ำที่สุดคือไม่มีประสิทธิภาพ

2.3 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ และนำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item – Objective Congruence (IOC)) ซึ่งในการศึกษารั้งนี้มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามทั้งหมดเท่ากับ 0.88 และมีข้อคำถามรายข้อสูงกว่า 0.5 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Turner, and Carlson, 2003) จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะและนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 40 คน หาได้ด้วยการวัดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา พบว่าการศึกษานี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.886 ซึ่งสามารถเป็นใช้ในการเก็บข้อมูลได้ (Vanichbuncha, 2014)

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลตั้งแต่ช่วงเวลา 8.00-11.00 น. และช่วงเวลา 14.00-18.00 น. บริเวณหน้าชายหาดป่าตอง รวมทั้งบริเวณร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม บริษัทนำเที่ยว และบริเวณย่านแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในหาดป่าตอง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำแบบสอบถามด้วยตนเองจนกว่าจะสมบูรณ์

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการสกัดองค์ประกอบใหม่ด้วยวิธี Principal Components Analysis และเลือกวิธีการหมุนแกน Varimax โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการจัดการชายหาดป่าตอง ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้จัดการชายหาดป่าตอง พบประเด็นหลักที่ใช้ในการจัดการชายหาดได้แก่ ความกว้างของชายหาด ความละเอียดของทราย คุณภาพน้ำ สิ่งมีชีวิตชายหาดทัศนียภาพ ความสามารถในการรองรับของกิจกรรมและการท่องเที่ยว การเข้าถึง ความสะอาด การใช้ประโยชน์จากชายหาด สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยและทัศนคติผู้ใช้ชายหาด ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์ประเมินการจัดการชายหาด

ผู้เขียน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Department of Tourism (2018)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Micallef et al. (2011)			✓						✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓
Micallef et al. (2004)	✓	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓		✓
Khattabi et al. (2009)			✓										✓			✓		✓		✓
Cervantes and Espejel (2008); Leatherman (1997)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓
Botero, Pereira, Totic, and Manjarrez (2015)					✓		✓								✓	✓		✓		✓
Ergin et al. (2006).			✓		✓								✓			✓		✓		
Jeenbubpha (2009)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓
Cagilaba and Rennie (2005)			✓	✓						✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		

หมายเหตุ* 1 = ความกว้าง, 2 = ความละเอียดของพื้นทราย, 3 = คุณภาพน้ำ, 4 = สิ่งมีชีวิตชายหาด, 5 = ทัศนียภาพ, 6 = บรรยากาศ, 7 = สภาพการบุกรุกชายหาด, 8 = ความหลากหลายของกิจกรรม, 9 = ความสามารถรองรับกิจกรรม, 10 = การเข้าถึง, 11 = ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยว, 12 = การมีส่วนร่วมในการจัดการ, 13 = ความสะอาด, 14 = การให้ความรู้, 15 = การใช้ประโยชน์ชายหาด, 16 = สิ่งอำนวยความสะดวก, 17 = การใช้ประโยชน์สาธารณะ 18 = ความปลอดภัย, 19 = เศรษฐกิจชายหาด, 20 = ทัศนคติผู้ใช้หาด

โดยประเด็นการจัดการชายหาดที่ได้ข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในเรื่องประสิทธิภาพชายหาด ดังต่อไปนี้

1) ลักษณะทางกายภาพของชายหาด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า ความสวยงามของชายหาด ความกว้างสามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย ความใสและความสะอาดของน้ำทะเล ทัศนียภาพของชายหาด เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยว จึงส่งผลต่อประเมินประสิทธิภาพ

2) ความสะอาด เนื่องจากหาดป่าตองมีจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้พักอาศัยเป็นจำนวนมาก ความสะอาดจากขยะ ของเสีย ความสะอาดของสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะเช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ รวมทั้งกลิ่นจากขยะ กลิ่นรบกวนต่าง ๆ บนชายหาดเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ชายหาดและประสิทธิภาพการจัดการ

3) ความปลอดภัย เป็นประเด็นที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในประเด็นการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งทางน้ำ บนถนนและในสถานบันเทิง จำนวนเจ้าหน้าที่และความพร้อมของอุปกรณ์ดูแลความปลอดภัยทั้งกลางวันและกลางคืน

4) สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร่มเตียงชายหาด สาธารณูปโภค ที่พัก ร้านอาหาร ถนน เป็นต้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชอบความครบครันของสิ่งอำนวยความสะดวกสบายของชายหาดป่าตอง จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ส่งผลต่อการจัดการ

5) การจัดการการท่องเที่ยว เช่น การจัดการเรื่องจราจร การจราจร จำนวนคน เป็นต้น

จากการศึกษาข้างต้น ได้นำข้อมูลไปร่วมวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถามซึ่งมีข้อคำถามจากตัวแปรทั้งหมด 39 ข้อ โดยผลการศึกษาพบว่า วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีค่า $KMO = .949$ จึงสรุปได้ว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน (Angsuchoti, Wijitwanna, and Pinyopanuwat, 2008) ข้อมูลจึงมีความเหมาะสมที่นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบแบบเชิงสำรวจได้ เมื่อนำไปทดสอบค่า Significant = 0.000 พบว่ามีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือ ตัวแปรที่สังเกตได้ไม่เป็นอิสระกัน จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ ซึ่งพบว่า องค์ประกอบที่ได้มีตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป มีค่า Eigen Value มากกว่า 1 ทุกองค์ประกอบ มีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมร้อยละ 65.70 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มากกว่า 3 ทุกตัวตามเกณฑ์ (Angsuchot et al. 2008) จึงจัดกลุ่มองค์ประกอบใหม่ได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ และไม่มีตัวแปรใดถูกตัดออก ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1) การจัดการชายหาดป่าตองด้านกายภาพชายหาด ประกอบด้วย 10 ตัวแปรโดยเรียงตามค่า factor loading มากไปน้อย ได้แก่ ชายหาดมีความร่มรื่น (.773) ความกว้างของชายหาดเอื้อต่อการทำกิจกรรมท่องเที่ยว (.772) ชายหาดมีบรรยากาศเหมาะแก่การพักผ่อน (.751) ชายหาดเห็นภูมิทัศน์ชัดเจน (.751) สิ่งปลูกสร้างบริเวณชายหาดมีความกลมกลืนกับธรรมชาติ (.741) การจัดการความสะอาดจากขยะ (.624) พื้นชายหาดสามารถเดินด้วยเท้าเปล่าได้โดยไม่มีอันตรายจากหินหรือของมีคม (.592) ความหลากหลายของกิจกรรมทางน้ำบนหาดป่าตอง (.592) การจัดการกลิ่นจากขยะ (.587) และ ความน่าสนใจของกิจกรรมทางน้ำ (.530)

องค์ประกอบที่ 2. การจัดการด้านความปลอดภัยและสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 8 ตัวแปร โดยเรียงตามค่า factor loading มากไปน้อย ได้แก่ การจัดการความพร้อมด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น น้ำ ไฟ โทรศัพท์ (.720) การจัดการแหล่งบริการน้ำดื่มสาธารณะ (.644) การจัดการการให้บริการเตียงอาบแดด และร่มกันแดด (.638) การจัดการความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (.630) การจัดการด้านความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินบนชายหาดป่าตอง (.574) การจัดการความเหมาะสมของการให้บริการกิจกรรมทางน้ำบริเวณหาดป่าตอง (.574) การจัดการการรักษาความปลอดภัยทางน้ำ เช่น เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยทางน้ำ จุดรวมพล จุดแจ้งเหตุ จุดปฐมพยาบาล (.487) และการจัดการจำนวนที่จอดรถสาธารณะ (.435)

องค์ประกอบที่ 3) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมชายหาด ประกอบด้วย 5 ตัวแปร โดยเรียงตามค่า factor loading มากไปน้อย ได้แก่ การจัดการการจราจรบริเวณหาดป่าตอง (.786) การจัดการเสียงรบกวนจากสถาน

บันเทิงไปยังชายหาด (.781) การจัดการเสียงรบกวนจากการจราจรไปยังชายหาด (.767) การจัดการคราบน้ำมันบนผิวน้ำทะเลที่สังเกตได้ด้วยการมองเห็น (.657) และน้ำทะเลมีความใสสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า (.507)

องค์ประกอบที่ 4) การจัดการด้านสุขอนามัย ประกอบด้วย 4 ตัวแปร โดยเรียงตามค่า factor loading มากไปน้อย ได้แก่ ความสะอาดของห้องอาบน้ำสาธารณะ (.813) ความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะ (.810) ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องอาบน้ำสาธารณะ (.779) ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องน้ำสาธารณะ (.728)

องค์ประกอบที่ 5) การจัดการด้านการจัดการผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร โดยเรียงตามค่า factor loading มากไปน้อย ได้แก่ การจัดการจำนวนร้านค้า หาบเร่ แผงลอย (.758) การจัดการจำนวนเตียงนอนชายหาด (.729) การจัดการความพร้อมของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (.561) การจัดการจำนวนถังขยะสาธารณะ (.545) การจัดการความเหมาะสมของราคาสินค้าและบริการท่องเที่ยวบริเวณหาดป่าตอง (.462) การจัดการปริมาณร้านอาหารบริเวณชายหาดป่าตอง (.431) การจัดการความสะอาดของถนนเข้าสู่ชายหาดป่าตอง (.316)

องค์ประกอบที่ 6) การจัดการด้านการแบ่งเขต ประกอบด้วย 5 ตัวแปร โดยเรียงตามค่า factor loading มากไปน้อย ได้แก่ การจัดการความเหมาะสมของการให้บริการของสถานบันเทิง (.604) การจัดการการใช้พื้นที่บนชายหาดป่าตอง (.545) ความพร้อมของป้ายข้อมูลแสดงข้อมูลต่าง ๆ เช่น ป้ายเตือนภัย ป้ายข้อห้าม ป้ายการแจ้งช่วงเวลาเข้า-ออกชายหาด ป้ายโซนขายของ โซนเล่นน้ำ โซนกางร่มชายหาด (.527) การจัดการความปลอดภัยของถนนเข้าสู่ชายหาดป่าตอง (.437) และ การจัดการจำนวนคนบนหาดป่าตอง (.424)

จากองค์ประกอบข้างต้น ผู้วิจัยสรุปตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ และ ค่าเฉลี่ยในแต่ละองค์ประกอบไว้ในตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตอง

องค์ประกอบ	ตัวแปร	Factor Loading	ค่าเฉลี่ย
องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพด้านกายภาพ ชายหาด	1. ชายหาดมีความร่มรื่น	.77	3.52
	2. ความกว้างของชายหาด	.77	3.65
	3. ชายหาดมีบรรยากาศเหมาะแก่การพักผ่อน	.75	3.58
	4. ชายหาดเห็นภูมิทัศน์ชัดเจน	.75	3.62
	5. สิ่งปลูกสร้างกลมกลืนกับธรรมชาติ	.74	3.39
	6. การจัดการความสะอาด	.62	3.27
	7. พื้นชายหาดสามารถเดินด้วยเท้าเปล่าได้โดยไม่มี อันตรายจากหินหรือของมีคม	.59	3.32
	8. ความหลากหลายของกิจกรรมทางน้ำ	.59	3.40
	9. การจัดการกลิ่นจากขยะ	.58	3.43
	10. ความน่าสนใจของกิจกรรมทางน้ำ	.53	3.43

ค่าเฉลี่ยรวม = 3.44			
องค์ประกอบที่ 2	1. การจัดการความพร้อมด้านสาธารณสุขโรค	.72	3.06
ประสิทธิภาพด้านความ	2. การจัดการแหล่งบริการน้ำดื่มสาธารณะ	.64	2.72
ปลอดภัยและสิ่งสนับสนุน	3. การจัดการการให้บริการเตียงอาบแดดและร่ม	.63	3.16
	4. การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	.63	3.04
	5. การจัดการด้านความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินบนชายหาดป่าตอง	.57	3.05
	6. การจัดการความเหมาะสมของการให้บริการกิจกรรมทางน้ำบริเวณชายหาดป่าตอง	.57	3.27
	7. การจัดการการรักษาความปลอดภัยทางน้ำ	.48	3.26
	8. การจัดการจำนวนที่จอดรถสาธารณะ	.43	2.57
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.02			
องค์ประกอบที่ 3	1. การจัดการการจราจรบริเวณชายหาดป่าตอง	.79	2.72
ประสิทธิภาพด้าน	2. การจัดการเสียงรบกวนจากสถานบันเทิง	.78	3.00
สิ่งแวดล้อมชายหาด	3. การจัดการเสียงรบกวนจากการจราจร	.76	3.00
	4. การจัดการคราบน้ำมันบนผิวน้ำทะเลที่สังเกตได้ด้วยการมองเห็น	.65	3.15
	5. ความใสของน้ำทะเล	.50	3.30
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.03			
องค์ประกอบที่ 4	1. ความสะอาดของห้องอาบน้ำสาธารณะ	.81	2.66
ประสิทธิภาพด้าน	2. ความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะ	.81	2.70
สุขอนามัย	3. ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องอาบน้ำสาธารณะ	.77	2.80
	4. ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องน้ำสาธารณะ	.72	2.80
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.74			
Factor ที่ 5 ประสิทธิภาพ	1. การจัดการจำนวนร้านค้า หาบเร่ แผงลอย	.75	3.20
ด้านการจัดการ	2. การจัดการจำนวนเตียงนวดชายหาด	.72	3.20
ผู้ประกอบการ	3. การจัดการความพร้อมของศูนย์บริการการท่องเที่ยว	.56	3.25
	4. การจัดการจำนวนถังขยะสาธารณะ	.54	3.03
	5. การจัดการความเหมาะสมของราคาสินค้าและบริการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดป่าตอง	.46	3.02
	6. การจัดการปริมาณร้านอาหารบริเวณชายหาดป่าตอง	.43	3.32
	7. การจัดการความสะดวกของถนนเข้าสู่ชายหาดป่าตอง	.31	3.17
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.12			

Factor ที่ 6 ประสิทธิภาพด้านการแบ่งเขต	1. การจัดการความเหมาะสมของการให้บริการของสถาน บันเทิง	.60	3.40
	2. การจัดการการใช้พื้นที่ (Zone2) บนชายหาดป่าตอง	.54	3.33
	3. ความพร้อมของป้ายข้อมูลแสดงข้อมูลต่าง ๆ เช่น ป้าย เตือนภัย ป้ายข้อห้าม ป้ายการแจ้งช่วงเวลาเข้า-ออก ชายหาด ป้ายโซนชายของ โซนเล่นน้ำ โซนกางร่ม ชายหาด	.53	3.37
	4. การจัดการความปลอดภัยของถนนเข้าสู่ชายหาดป่าตอง	.43	2.91
	5. การจัดการจำนวนคนบนชายหาดป่าตอง	.42	3.03
ค่าเฉลี่ยรวม = 3.12			

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตอง โดยผู้ตอบแบบสอบถามคือนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตอง ผลการศึกษาพบว่า การประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดโดยรวมในแต่ละองค์ประกอบมีค่าประสิทธิภาพการจัดการชายหาดในระดับปานกลาง โดยมีรายละเอียดเรียงตามองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ องค์ประกอบ 1 ประสิทธิภาพด้านกายภาพชายหาดมีค่าเฉลี่ย 3.44 รองลงมาคือ องค์ประกอบ 6 ประสิทธิภาพด้านการแบ่งเขตมีค่าเฉลี่ย 3.21 องค์ประกอบ 5 ประสิทธิภาพด้านการจัดการผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ย 3.12 องค์ประกอบ 3 ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมชายหาดมีค่าเฉลี่ย 3.03 องค์ประกอบ 2 ประสิทธิภาพด้านความปลอดภัยและสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ย 3.02 และองค์ประกอบ 4 ประสิทธิภาพด้านสุขอนามัยมีค่าเฉลี่ย 2.74 ตามลำดับ โดยผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดโดยรวมในทุกด้านมีค่าเฉลี่ย 3.09

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการชายหาดที่อยู่ในระดับสูงที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ความกว้างของชายหาดมีค่าเฉลี่ย 3.65 ความเหมาะสมของการให้บริการของสถานบันเทิงมีค่าเฉลี่ย 3.40 ปริมาณร้านอาหารบริเวณชายหาดป่าตองมีค่าเฉลี่ย 3.32 ความใสของน้ำทะเลมีค่าเฉลี่ย 3.30 ความเหมาะสมของการให้บริการกิจกรรมทางน้ำบริเวณชายหาดป่าตองมีค่าเฉลี่ย 3.27

สำหรับประสิทธิภาพการจัดการชายหาดที่ต้องเร่งจัดการให้ดีขึ้น ได้แก่ ความสะอาดจากขยะบริเวณชายหาดป่าตองค่าเฉลี่ย 3.27 ความปลอดภัยของถนนเข้าสู่ชายหาดป่าตองค่าเฉลี่ย 2.91 และจำนวนคนบนชายหาดป่าตองค่าเฉลี่ย 3.03 ความเหมาะสมของราคาสินค้าและบริการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ย 3.02 และจำนวนถังขยะสาธารณะมีค่าเฉลี่ย 3.03 การจราจรบริเวณชายหาดป่าตองมีค่าเฉลี่ย 2.72 จำนวนที่จอดรถสาธารณะมีค่าเฉลี่ย 2.57 ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องอาบน้ำและห้องน้ำสาธารณะมีค่าเฉลี่ย 2.80 และความสะอาดของห้องอาบน้ำสาธารณะมีค่าเฉลี่ย 2.66 และห้องน้ำมีค่าเฉลี่ย 2.70 ตามลำดับ ดังตาราง 2 ข้างต้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาด กรณีศึกษาหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัยโดยการแสดงแผนภาพ ดังแผนภาพที่ 1

ด้านกายภาพ	ด้านความปลอดภัยและสิ่งสนับสนุน	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านสุขอนามัย	ด้านผู้ประกอบการ	ด้านการแบ่งเขต
1. ความร่มรื่น	1. สาธารณูปโภค	1. การจราจร	1. ความสะอาดของห้องอาบน้ำสาธารณะ	1. จำนวนร้านค้า	1. การให้บริการของสถานบันเทิง
2. ความกว้าง	2. น้ำดื่มสาธารณะ	2. เสี่ยงรบกวนจากสถานบันเทิง	2. ความสะอาดของห้องน้ำสาธารณะ	2. จำนวนเตียงนอน	2. การใช้พื้นที่บนชายหาด
3. บรรยากาศ	3. เต็มอาบแดด ร่ม	3. เสี่ยงรบกวนจากการจราจร	3. ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องอาบน้ำสาธารณะ	3. ความพร้อมของศูนย์บริการท่องเที่ยว	3. ความพร้อมของป้ายข้อมูลแสดงข้อมูล
4. ภูมิทัศน์	4. สิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ	4. คราบน้ำมันบนผิวน้ำทะเลที่มองเห็น	4. ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องน้ำสาธารณะ	4. จำนวนถังขยะ	4. การจัดการความปลอดภัยของถนน
5. สิ่งปลูกสร้าง	5. ความปลอดภัยทั้งชีวิตแลทรัพย์สิน	5. ความใสของน้ำ	5. ความเพียงพอและความพร้อมใช้งานของห้องน้ำสาธารณะ	5. ความเหมาะสมของราคาสินค้าและบริการท่องเที่ยว	5. การจัดการจำนวนคนบนหาดป่าตอง
6. ความสะอาด	6. กิจกรรมทางน้ำ			6. ปริมาณร้านอาหาร	
7. พื้นชายหาดของกิจกรรม	7. ความปลอดภัยทางน้ำ			7. ความสะอาดของถนนเข้าสู่ชายหาด	
8. ความหลากหลายของกิจกรรมทางน้ำ	8. ที่จอดรถสาธารณะ				

รูปภาพที่ 1 องค์ประกอบของการจัดการชายหาด

จากภาพที่ 1 องค์ประกอบของการจัดการชายหาด สามารถแบ่งได้เป็น 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1) การจัดการชายหาดป่าตองด้านกายภาพชายหาด ซึ่งเป็นการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของชายหาดที่สามารถมองเห็นได้ 2) การจัดการด้านความปลอดภัยและสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบของการจัดการชายหาดที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ 3) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมชายหาด เป็นองค์ประกอบของการจัดการชายหาดที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมของชายหาด 4) การจัดการด้านสุขอนามัย เป็นองค์ประกอบของการจัดการชายหาดที่เกี่ยวข้องกับความสะอาดซึ่งนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในระดับสูง 5) การจัดการด้านผู้ประกอบการ เกี่ยวข้องกับจำนวน และความเหมาะสมในการดำเนินธุรกิจ และ 6) การจัดการด้านการแบ่งเขต เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการจัดสรรพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์และนำไปสู่ความยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษาหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า องค์ประกอบเชิงสำรวจของการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตองในการศึกษานี้มีการประเมินจากผู้ใช้ชายหาดโดยตรง โดยพบว่า ตัวแปรด้านความ

สะอาดของห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะมีค่าน้ำหนักที่สุด (0.81) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าห้องน้ำสาธารณะมีระยะห่างไกลกันและมีจำนวนน้อย ทำให้มีปริมาณการเข้าใช้บริการทั้งจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการบนชายหาดจำนวนมาก ซึ่งความสะอาดของห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะถือเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ดังนั้นจึงเป็นตัวแปรสำคัญในประสิทธิภาพการจัดการชายหาดด้านสุขอนามัย นอกจากนี้ แม้ว่าชายหาดป่าตองเป็นชายหาดที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน แต่การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวได้ อีกทั้งความหลากหลายของธุรกิจการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวบนชายหาดป่าตอง ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการด้านการแบ่งเขตเนื่องจากบางกิจกรรมไม่เหมาะสมที่จะทำในพื้นที่เดียวกันได้ และบางพื้นที่จำเป็นต้องจัดสรรเขตพื้นที่เพื่อประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการที่ยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ชายหาด ซึ่งสามารถวิเคราะห์ประกอบเชิงสำรวจของการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดเพื่อการท่องเที่ยวได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบจากทั้งหมด 39 ตัวแปร โดยไม่มีตัวแปรใดถูกตัดทิ้ง ดังนี้ (1) ด้านกายภาพชายหาด เป็นองค์ประกอบที่มีเกณฑ์การประเมินลักษณะทางกายภาพและความสะอาด ชายหาดที่เป็นภาพลักษณ์ชายหาดและส่งผลต่อทัศนคติการเลือกชายหาดเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว (2) ด้านการแบ่งเขต เป็นเกณฑ์การประเมินที่ดำเนินการนโยบายของภาครัฐเพื่อคืนพื้นที่และส่งผลต่อความเหมาะสมของสถานที่ให้บริการของสถานบริการต่าง ๆ (3) ด้านการจัดการผู้ประกอบการเป็นเกณฑ์การประเมินที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราคา และความเหมาะสมของผู้ประกอบการ (4) ด้านสิ่งแวดล้อมชายหาด เป็นเกณฑ์สำคัญต่อการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและผลกระทบต่อชายหาด (5) ด้านความปลอดภัยและสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว เป็นเกณฑ์ที่สร้างความเชื่อมั่นและความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว และ (6) ด้านสุขอนามัย เป็นเกณฑ์ประเมินประสิทธิภาพที่สร้างความเชื่อมั่นด้านความสะอาดปราศจากโรคของการให้บริการห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ James (2000) และ Van Maele, Pond, Williams, and Dubsky (2000) ซึ่งอธิบายว่า การจัดการชายหาดต้องตอบสนองความต้องการของผู้ใช้หาด ควบคู่ไปกับการปกป้อง รักษาและปรับปรุงชายหาดไปพร้อมกัน องค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาเป็นไปตามหลักการจัดการอย่างยั่งยืนของ United Nations Environment Programme (UNEP), (2005) โดยยึดหลักความยั่งยืน คือ คำนึงถึงด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

2) การประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดป่าตองเพื่อการท่องเที่ยว พบว่า ชายหาดต้องเร่งปรับปรุงการจัดการในด้านความสะอาด สิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย รวมถึงความเหมาะสมของราคาสินค้าและบริการท่องเที่ยว ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสะอาดและความปลอดภัยของชายหาด เป็นประเด็นที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการจัดการสูงสุด เนื่องจากนักท่องเที่ยวมักจะคาดหวังในความสะอาดและความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชายหาดป่าตอง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวมักจะคาดหวังกับความสะอาดของชายหาดเนื่องจากเป็นภาพลักษณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ชายหาดป่าตองยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมทั้งบนบกและในน้ำตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน ดังนั้นความปลอดภัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่นักท่องเที่ยวคำนึงถึง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Zielinski, Botero, and Yanes (2019) ซึ่งศึกษาว่าความสะอาดของชายหาดมีความสำคัญ

และควรมีกลยุทธ์การจัดการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการศึกษาของ Phillips, and House (2009) ซึ่งให้ความสำคัญกับการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดในเรื่องความสะอาดและปลอดภัยของชายหาดเป็นอันดับแรก

สรุป

ชายหาด เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยเฉพาะหาดป่าตองซึ่งมีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างความมั่นใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งทุกองค์ประกอบของการจัดการชายหาดมีความสำคัญต่อการจัดการเพื่อนำไปสู่ภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวที่ดีและยังเป็นองค์ประกอบการจัดการชายหาดที่สำคัญยังต้องมีการคำนึงถึงการแบ่งโซนสำหรับใช้ประโยชน์ในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ชายหาดพื้นที่อื่นสามารถใช้อองค์ประกอบการประเมินประสิทธิภาพการจัดการชายหาดจากงานวิจัยนี้ได้ หรือ อาจมีการเก็บข้อมูลที่คนคิดผู้ใช้ชายหาดเพิ่มเติมก่อนการประเมินเพื่อให้เข้ากับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ แต่หากเป็นชายหาดเพื่อวัตถุประสงค์ประเภทอื่น ควรมีการทบทวนวรรณกรรมเพื่อสังเคราะห์ตัวแปรเพิ่มเติมเนื่องจากอาจมีตัวแปรที่มีความเฉพาะเจาะจงต่อบริบทของพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายการจัดการชายหาดหรือแนวทางการปรับปรุงแก้ไขประสิทธิภาพการจัดการชายหาดในประเด็นที่ต้องจัดการเร่งด่วน ซึ่งได้แก่ ความสะอาด ความปลอดภัย จำนวนคนบนหาดป่าตอง ความเหมาะสมของราคาสินค้าและบริการ การจราจร จำนวนที่จอดรถสาธารณะ ความเพียงพอ ความพร้อม และความสะอาดของห้องน้ำและห้องอาบน้ำสาธารณะ

2.2 การศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการชายหาดครั้งต่อไป ควรมีการวิเคราะห์บริบทชายหาดและผลกระทบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการร่วมด้วย เพื่อให้ประสิทธิภาพชายหาดเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

References

Angsuchoti, S., Wijitwanna, S., & Pinyopanuwat. R. (2008). *Statistical analysis for social science and behavioral research Techniques for using LISREL program*. Bangkok: Mission Media.

- Ativitavas, P. (2005). Coastal Management: The Guidance after Tsunami in the South, Thailand. *Journal of Architectural/Planning Research and Studies (JARS)*, 3, 225-238.
- Botero, C., Pereira, C., Totic, M., & Manjarrez, G. (2015). Design of an index for monitoring the environmental quality of tourist beaches from a holistic approach. *Ocean Coastal Management*, 108, 65-73.
- Cagilaba, V., & Rennie, H. (2005). Literature review of beach awards and rating systems (Report No. 2005/24). Hamilton: Environmental Waikato.
- Cervantes, O., & Espejel, I. (2008). Design of an integrated evaluation index for recreational beaches. *Ocean Coastal Management*, 51(5), 410-419.
- Department of Tourism. (2018). *Manual of Standard Assessment for Beach Destination*. Bangkok: Office of Printing Affairs, the War Veterans Organization of Thailand in the royal palace.
- Ergin, A., Williams, A., & Micallef, A. (2006). Coastal scenery: appreciation and evaluation. *Journal of Coastal Research*, 22(4 (224)), 958-964.
- Guba, E.G. & Lincoln, Y.S. (1989). *Fourth Generation Evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- James, R. (2000). From beaches to beach environments: linking the ecology, human-use and management of beaches in Australia. *Ocean Coastal Management*, 43(6), 495-514.
- Jeenbubpha, N. (2009). Physical Environment Assessment Model for Tourism Beach. Retrieved May 5, 2020, from <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/9574>.
- Khattabi, A., Williams, A.T., & Ergin, A., (2009). Assessment of quality and attraction of the sandy beaches of Nador province – Morocco, (In), Bayed A. (Ed.) *Sandy beaches and coastal zone management – Proc. the Fifth International Symposium on Sandy Beaches, Rabat, Morocco* (pp. 59-64). Travaux de l'Institut Scientifique, Rabat, Série Générale.
- Leatherman, S. P. (1997). Beach rating: a methodological approach. *Journal of coastal research*, 13, 253-258.
- Micallef, A. S., Williams, A. T., Radic, M., & Ergin, A. (2004). Application of a novel bathing area evaluation technique—a case study of Croatian island beaches. *World Leisure Journal*, 46(4), 4-21.
- Micallef, A., Williams, A., & Gallego Fernandez, J. B. (2011). Bathing area quality and landscape evaluation on the Mediterranean coast of Andalusia, Spain. *Journal of Coastal Research*, (61), 87-95.

- Phillips, M. R., & House, C. (2009). An evaluation of priorities for beach tourism: Case studies from South Wales, UK. *Tourism Management*, 30(2), 176-183.
- Phuket Province Statistical Office. (2019). *Tourist and Sport Statistics in 2019, Phuket Province*. Retrieved May 5, 2020, from <https://www.mots.go.th/allcont.php?cid=618&filename=Publications>.
- Schuhmann, P.W. (2011). Tourist Perceptions of Beach Cleanliness in Barbados: Implications for Return Visitation. *Études caribéennes*, 19(6), 1-13.
- The Office of National Economic and Social Development Board. (2011). *Report of studies on the the Southern coastal areas development*. Retrieved 30 September, 2018, from https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=2647
- Turner, R. C., & Carlson, L. (2003). Indexes of item-objective congruence for multidimensional items. *International Journal of Testing*, 3(2), 163-171.
- United Nations Environment Programme, Division of Technology, & Economics. (2005). Making tourism more sustainable: A guide for policy makers. Retrieved May 5, 2020, from <https://wedocs.unep.org/handle/20.500.11822/8741>
- Van Maele, B. K., Pond, K., Williams, A. T., & Dubsky, K. (2000). *Public participation and communication. In Monitoring Bathing Waters: A Practical Guide to the Design and Implementation of Assessments and Monitoring Programmes*. London and New York: World Health Organisation.
- Vanichbuncha, K. (2014). *Statistics and quantitative analysis*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Zielinski, S., Botero, C. M., & Yanes, A. J. M. p. b. (2019). To clean or not to clean? A critical review of beach cleaning methods and impacts. *Marine Pollution Bulletin*, 139, 390-401.